

Omgevingswet en de gemeenteraad

Adviesrecht en participatiebeleid

Juni 2021, Gemeenten Beemster & Purmerend, Sarah Ros

Inhoud

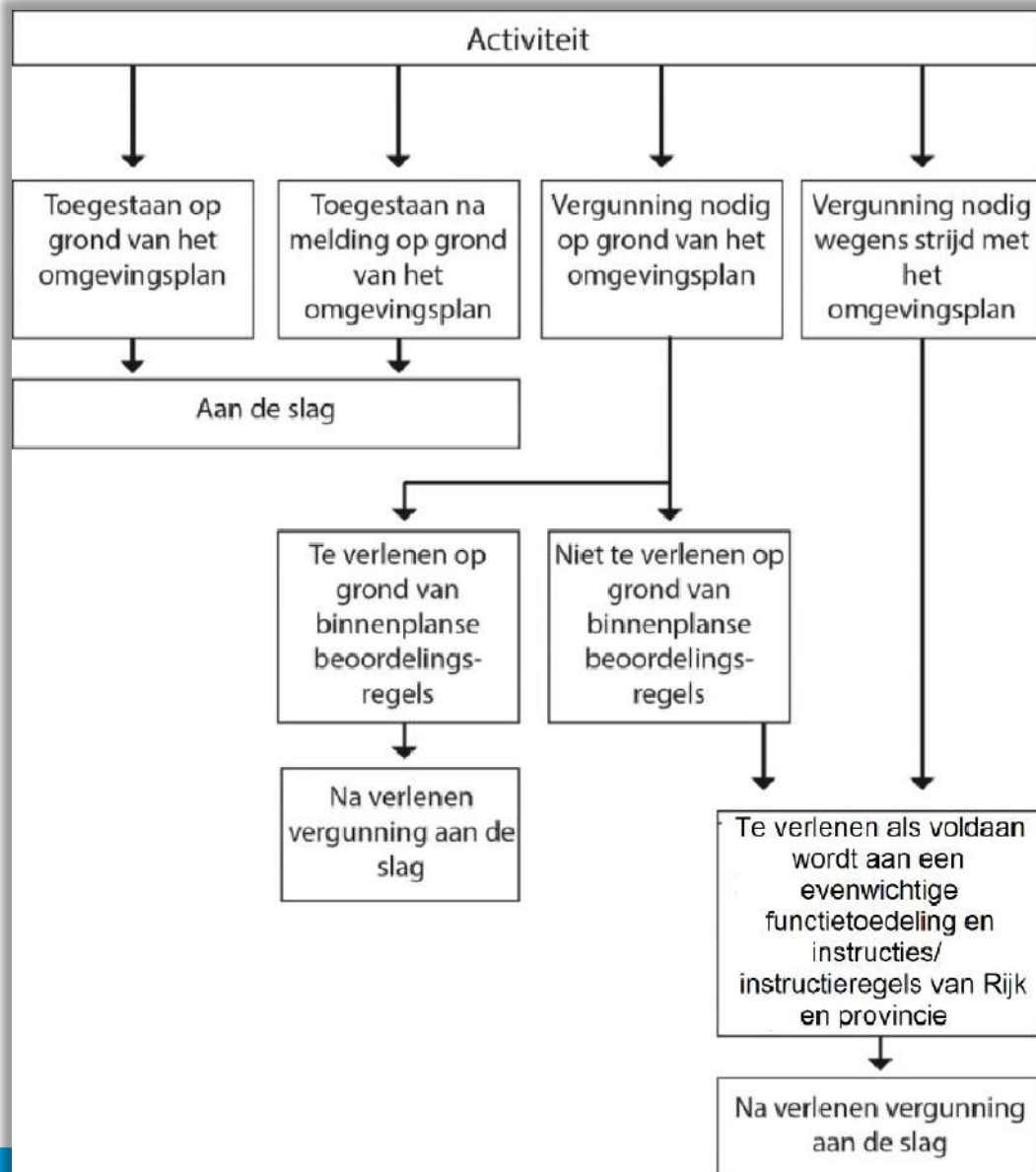
- **Adviesrecht gemeenteraad Omgevingswet (20 min)**
Vragenmoment
- **Participatie en Omgevingswet (20 min)**
Vragenmoment

Lijst met raadsbesluiten voor Omgevingswet

- **(Indien van toepassing) Raadsbesluit over gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor de raad adviesrecht heeft**
- (Indien van toepassing) Raadsbesluit gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor participatie verplicht is
- Raadsbesluit verordening (inspraak en) participatie (binnen 1 jr na iwt)
- Nieuwe contracten met uitvoeringsdiensten (bijv. Omgevingsdienst)
- (Indien van toepassing) Opschonen bestaande verordeningen; bijv. vormgegeven in Verordening Fysieke Leefomgeving
- Legesverordening (waarin gevolgen Omgevingswet en WKB zijn verwerkt)
- Mandaat- en delegatieregelingen
- Verordening Nadeelcompensatie (voorheen planschadeverordening)
- Instellen commissie ruimtelijke kwaliteit
- (Indien van toepassing) Raadsbesluit kaders ruimtelijke kwaliteit
- Verordening kwaliteit VTH
- Handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma incl. WKB
- (Indien van toepassing) Vaststelling programma luchtkwaliteit en/of geluid (actieplan)
- (Indien van toepassing) Raadsbesluit gelijkstellingsbepaling omgevingsvisie
- **Participatiebeleid**
- Aanpassen verwijzingen naar vervallen wet- en regelgeving in gemeentelijke verordeningen en vervallen wet- en regelgeving in beleidsregels e.d.

Verzwaard Adviesrecht

COLLEGE BESLIST

Geen VVGB, wel verzwaard **adviesrecht** gemeenteraad mogelijk

Verzwaard adviesrecht gemeenteraad

- Het raadsbesluit “aanwijzingslijst gevallen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen nodig is” vervalt. **Regelt u niets**, dan hoeft B&W niet naar de raad voor activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan.
- U kunt gevallen of **categorieën van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten** aanwijzen voor adviesrecht **met instemming**. Dit advies is bindend. Weeg mee dat de Omgevingswet als doel heeft om besluitvorming over initiatieven sneller en overzichtelijker te laten verlopen (**8+4 wk**). En wat zijn de consequenties voor de vergadercyclus van de raad?

Daarnaast amendement Van Eijs c.s.

- De gemeenteraad kan “**gevallen van**” **buitenplanse omgevingsplanactiviteiten** aanwijzen waarbij participatie verplicht is
- Dit geldt alleen als het college van burgemeester en wethouders bevoegd gezag is
- Voor die gevallen waarin de **participatie is verplicht**, moet de aanvrager aantonen dat hij aan participatie heeft gedaan
- **Nee** is een grond voor het buiten behandeling laten van de aanvraag

Daarnaast amendement Smeulders c.s.

- De reguliere procedure is het uitgangspunt voor aanvragen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit
- Indien er sprake is van een zwaarwegend geval of indien er **meerdere belanghebbenden** zijn, kan het bevoegd gezag per besluit bepalen dat de uitgebreide procedure van toepassing is
- Bevoegd gezag kan zelfstandig kiezen voor de uitgebreide procedure
- **Het kiezen voor de uitgebreide procedure is gewenst om alle belangen in beeld te krijgen voor een zorgvuldige besluitvorming**
- De gemeenteraad kan het college verzoeken om in overleg te treden met de aanvrager (bij voorkeur tijdens het voortraject van de aanvraag) met het doel om de uitgebreide procedure toe te (gaan) passen.

Verzwaard adviesrecht en uitgebreide procedure koppelen?

- Je kunt het **niet direct koppelen**, omdat het twee aparte bevoegdheden zijn met aparte voorwaarden. Advieslijst is van de raad en uitgebreide procedure van het college.
- De gevallen met adviesrecht van de raad verlopen via de 'advies procedure' van artikel 16.15a. Voor al deze adviesgevallen bepaalt artikel 16.64 OW dat de **reguliere procedure + 4 weken** (max te verlengen met 6 weken, is 18 weken) van toepassing is.
- Het college heeft daarnaast de bevoegdheid om afdeling **3.4 Awb (26 wk)** van toepassing te verklaren. Dit is een bevoegdheid die niet per definitie verband houdt met het adviesrecht van de raad. **Voor het van toepassing verklaren van afd. 3.4 geldt dat daartoe wel moet zijn voldoen aan 16.65, lid 4, sub a) aanzienlijke gevolgen en b) dat naar verwachting verschillende belanghebbenden daartegen bedenkingen zullen hebben.**
- Je hoeft deze verbinding dan ook niet te maken, sterker nog, **het is aan te raden dit uit elkaar te trekken om duidelijk te maken dat het verschillende bevoegdheden betreft.**

- Het bouwen van meer dan [20] woningen binnen de bebouwde en meer dan [5] woningen buiten de bebouwde kom;
- Het vergroten van als zodanig bestemde (bedrijfs)woningen tot 600 m³;
- Een antenne-installatie hoger dan 50 m;
- Het gebruiken van een recreatiewoning voor permanente bewoning;
- Een activiteit die leidt tot overschrijding van omgevingswaarde [y];
- Het uitbreiden met maximaal [20 %] van de oppervlakte van sportvelden, recreatieterreinen en begraafplaatsen en de daarop aanwezige bebouwing mits de omvang van de bebouwing na de uitbreiding in overeenstemming is met de aard en de capaciteit van de terreinen;
- Het uitbreiden van bestaande niet-agrarische bedrijven met [15%];
- Projecten ten behoeve van extensieve recreatie, inclusief de daarbij behorende voorzieningen (zoals paden, ontsluiting en groen);
- Het realiseren van windmolenparken en weiden met zonnepanelen;
- Het uitbreiden of oprichten van bebouwing in en nabij natuurgebieden [x], [y] en [z] of van een bepaald omvang/inhoud;
- Indien de activiteit in strijd is met regel [x] [y] [z] van het omgevingsplan;

Vragenronde

Participatie(beleid)

Het verschil tussen participatie en zienswijzen

Participatie

- Informeel proces
- Vroegtijdig betrekken van belanghebbenden
- Een ieder
- Resultaat van participatie kan worden meegewogen in het besluit

Zienswijzen

- Formeel proces
- Gedurende besluitvormingsproces of voorafgaand aan de aanvraag
- Belanghebbenden
- Resultaat van zienswijzen moet worden meegenomen in het besluit

Van kennisgeving tot motivering

- Kennisgeving bij het omgevingsplan en de projectprocedure
- Motiveringsplicht bij omgevingsvisie, programma, omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening, voorkeursbeslissing en projectbesluit
- Aanvraagvereiste bij vergunningaanvraag
- Omgevingswet regelt het wat, **niet het hoe**
- Rechtsbeschermingsniveau vanuit Awb blijft gelijk

Participatiebeleid

- De motie Nooren c.s.: decentrale overheden zullen moeten aangeven in hun **motiveringsplicht** op welke wijze invulling is gegeven aan het **toepasselijke decentrale participatiebeleid**. Dit geldt niet voor het projectbesluit, rijksbesluiten en de omgevingsvergunning.
- Als de gemeenteraad gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aanwijst waarin **participatie verplicht is**, ligt het ook voor de hand dat de raad zich **een oordeel vormt** over de wijze waarop die participatie bij voorkeur moeten plaatsvinden. Maar naast de mogelijkheid van verplicht stellen, kan de aanvraagvereiste participatie niet verder worden uitgebreid.

Voorbeeld inhoud participatiebeleid

- Eigen visie op participatie en ambitie participatieniveau
- Eigen rol (algemeen bestuur dagelijks bestuur), rol inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven en andere overheden bij participatie
- Betrekken van inwoners met potentiële achterstandspositie (senioren, culturele minderheden, (visueel) gehandicapten, slechthorenden en laaggeletterden, jongeren)
- Gelijke informatiepositie van de overheid, initiatiefnemer(s), bedrijven, burgers, maatschappelijke organisaties
- Serviceniveau aan participanten
- Digitale participatie
- Hoe wordt participatieresultaat meegenomen en gewogen
- Algemene spel- of procesregels bij participatietrajecten
- Financiële kaders en budgetten
- Evaluatie effect participatie en verbetering

Participatieverordening

- De **Wet versterking participatie op decentraal niveau** ligt klaar
- Het wetsvoorstel heeft **geen betrekking op participatie georganiseerd door initiatiefnemers** in het kader van een aanvraag omgevingsvergunning
- De inspraakverordening in de Gemeentewet, Provinciewet en Waterschapswet zal worden omgezet naar een **'participatieverordening'** (binnen 1 jr na iwt)
- Deze verordeningen richten zich dan niet alleen op de voorbereiding, maar ook op de uitvoering en evaluatie van het beleid (op alle beleidsterreinen), dit is breder dan de fysieke leefomgeving
- De **participatieverordening stelt regels over de betrokkenheid van inwoners** en andere belanghebbenden, maar **niet hoe** dat moet gebeuren.

Uitdaagrecht

“Een specifieke vorm van participatie is het uitdaagrecht. De raad heeft de vrijheid om te beslissen welke beleidsterreinen in aanmerking komen voor overname van de feitelijke uitvoering, welke inhoudelijke en procedurele criteria gelden voor de behandeling van verzoeken of “uitdagingen” en onder welke voorwaarden gemeentelijke taken aan inwoners kunnen worden overgedragen.”

*Bij de uitvoering van beleid is het uitdaagrecht – ook wel Right to Challenge – een bijzondere vorm van betrokkenheid van inwoners en maatschappelijke partijen. Deze vorm houdt in dat inwoners van de gemeente of lokale maatschappelijke partijen de gemeente **verzoeken om de feitelijke uitvoering van een taak van de gemeente over te nemen** als zij denken deze taak beter en goedkoper te kunnen uitvoeren. Met dit verzoek wordt de gemeente “uitgedaagd”, aldus de memorie van toelichting op de Wet versterking participatie op decentraal niveau.”*

Dit gaat in de regel over taken van het College van B&W.

Verhouding participatiebeleid en participatieverordening

Participatiebeleid kan breder zijn dan alleen de participatieverordening. Het is mogelijk in het participatiebeleid te verwijzen naar regels in de inspraak- en participatieverordening. Het beleid kan bovendien aangeven hoe een norm uit de verordening concreet wordt toegepast. Een voorbeeld, de verordening zegt: “Het bestuursorgaan informeert voorafgaand aan de participatie belanghebbenden hierover op correcte wijze.” Het beleid kan dan worden ingevuld met de norm voor ‘een correcte wijze’.

Het participatiebeleid en de participatieverordening zijn niet inwisselbaar. Het beleid bindt namelijk alleen het bestuursorgaan, niet de burger. In het beleid kan alles worden opgenomen wat het bestuursorgaan relevant acht, **de verordening is beperkt tot de wettelijke grondslag.**

Vragenronde

Hoe nu verder: voer het gesprek

- **Wat zijn uw gedachten hierover?**
- **Geef richting/kaders mee aan uw college en ambtenaren**